

Bursa Mebusu Mazlum Kayalar ve 32 arkadaşının, Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Adliye Vekâleti kısmında değişiklik yapılması hakkında kanun teklifi ve Adliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (2/172)

8 . IV . 1958

Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisliğine

Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Adliye Vekâleti kısmında değişiklik yapılması hakkındaki teklifimiz bağlı olarak sunulmuştur.

Muktazasının ifasına müsaade buyurulmasını saygılarımızla arz ve rica ederiz.

Bursa	Rize	Rize	Yozgad	Denizli	Kastamonu
<i>M. Kayalar</i>	<i>M. Önal</i>	<i>İ. Akçal</i>	<i>M. Ataman</i>	<i>A. H. Sancar</i>	<i>H. Dura</i>
Diyarbakır	Erzurum	Siird	İzmir	Rize	Artvin
<i>H. Turgut</i>	<i>S. Erduman</i>	<i>S. Bedük</i>	<i>N. İncekara</i>	<i>O. Kavrakoğlu</i>	<i>Y. Gümüzel</i>
Erzurum	Kastamonu	Afyon K.	Bolu	İzmir	Kastamonu
<i>A. Eryurt</i>	<i>N. Batur</i>	<i>M. A. Ülgen</i>	<i>İ. Gülez</i>	<i>İ. Sipahioğlu</i>	<i>S. Çağlar</i>
Afyon K.	Trabzon	Trabzon	Afyon K.	Gazianteb	Gazianteb
<i>R. Çerçel</i>	<i>F. Karanis</i>	<i>S. Z. Ramoğlu</i>	<i>O. Talu</i>	<i>E. Cenani</i>	<i>B. Dülger</i>
İzmir	Kastamonu	Afyon K.	Kastamonu	Muğla	Nevşehir
<i>N. Davran</i>	<i>M. Akdoğanlı</i>	<i>K. Özçoban</i>	<i>M. İslamoğlu</i>	<i>Z. Mandatınci</i>	<i>N. Önder</i>
	Samsun	İzmir	Bursa		
	<i>F. Tüzel</i>	<i>N. Pınar</i>	<i>S. Karacabey</i>		

MUCİP SEBEPLER

1. Memleketimizdeki iktisadi ve içtimai yükselmenin adalet işlerini günden güne çoğaltması ve tedvin olunan kanunlarla adalet cihazına yeni yeni vazifeler tahmil edilmesi neticesi olarak Temyiz Mahkemesine gelen işlerin de her sene muntazaman arttığı ve mensupları tarafından sarf edilen olanganüstü mesaiye rağmen varideden mühim bir miktarının senesi içinde çıkarılmıyarak ertesi yıla devrine zaruret hâsıl olduğu anlaşılmıştır.

5859 sayılı Kanunla 1951 senesinde iki hukuk dairesi ilâvesi suretiyle yedi hukuk, beş ceza, bir ticaret ve bir icra ve iflâs dairesinden terekkübeder hale getirilmiş olan Temyiz Mahkemesine 1951 senesinden 1957 senesi sonuna kadar intikal eden ve çıkarılan iş miktarında 45 063 artış vâkı olduğu ve 1957 senesi sonunda çıkarılmıyan 21 996 işin 1958 yılına devrolunduğu tesbit edilmiştir.

En yüksek adalet cihazı olan Temyiz Mahkemesinin murakabe ve hukuk yaratıcılığı vazifesini ifa edebilmesi için mütekâsif dâva dosyaları altında bunalar Temyiz hâkimlerinin işlerini azaltmak ve ilmî tetkikler yapabilmelerini sağlamak icabeder. Bunun için de daire adedinin artırıl-

ması en uygun çare olarak düşünülmektedir. Bu tedbir işlerin gecikmesini, birikmesini ve iş sahiplerinin haklı şikâyetlerini önleyeceği cihetle artan iş miktarına göre Temyiz Mahkemesine biri hukuk ve diğeri ceza olmak üzere iki daire ilâvesimaksadiyle ilişik kanun teklifine bağlı cetvelde yazılı merkez kısmındaki kadroların istihali gerekli görülmüştür.

2. Bilindiği gibi mahkemelerimize intikal eden işlerin çoğu hukuka taallük etmekte ve binnetice icra dairelerini ilgilendirmektedir. Bu bakımdan icra dairelerinin izahtan müstağni olan ehemmiyeti yanında bu müessesenin mümessili olan icra memurlarının durumu da bilhassa ehemmiyet arz etmektedir. İcra Meslek Mektebinin 1932 senesinde lâğvından beri münhal icra memurluklarına açılan imtihanda muvaffak olan mahkeme kâtip ve başkâtipleri tâyin edilmektedir. Ancak bir müddet evvel mahkeme başkâtipliği kadrosu 60 liraya yükseltildiği halde en yüksek icra memurluğu kadrosunun 50 lirada bırakılmış bulunması sebebiyle mensupları terfi edemez ve icra memurluğuna artık eskisi gibi rağbet edilmez olmuştur. Nitekim halen 271 kazada icra memurluğu teşkilâtı yoktur. (25) yerdeki icra memurluğu vazifesi münhaldir. 55 icra memuru da işgal ettikleri kadrodan almakta oldukları ikinci üst derece aylıkta da terfi müddetini bitirip terfi lâyik görüldükleri halde kadrosuzluk sebebiyle terfi edemez duruma girmişlerdir.

İcra daireleri teşkilâtının takviyesi, meslekin cazip hale getirilmesi ve mensuplarının terfililerine imkân elde edilmesi maksadiyle teklifimize bağlı cetvelin vilâyetler kısmındaki kadroların istihali lüzumlu görülmüştür.

Adliye Encümeni Mazbatası

T. B. M. M.

Adliye Encümeni

Esas No. : 2/172

Karar No. : 16

6 . I . 1959

Yüksek Reisliğe

Bursa Mebusu Mazlum Kayalar ve 32 arkadaşının Devlet Memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan Kanuna bağlı (I) sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Adliye Vekâleti kısmında değişiklik yapılması hakkındaki Kanun teklifi encümenimize tevdi kılınmış olmakla Adliye ve Maliye Vekâletleri mümessilleri davet edilerek yapılan tetkikat ve müzakereler neticesinde aşağıdaki karar ittifakla ittihaz olunmuştur :

1. Kanun teklifi :

A) Temyiz Mahkemesi teşkilâtını tevsi ve takviye maksadiyle biri hukuk diğeri ceza olmak üzere iki daire kurulmasını,

B) Vilâyetler teşkilâtına icra memuru ve muavinleri kadrosuna ilâve yapılmasını istihdaf etmektedir.

2. Teklifin mucip sebeplerinin hülâsası :

Memleketimizdeki iktisadi ve içtimai yükselmenin adalet işlerini günden güne çoğalt-

ması ve tedvin olunan kanunlar ile adalet cihazına yeni vazifeler tahmil edilmesi neticesi olarak Temyiz Mahkemesine gelen işlerin her sene muntazaman arttığı ve mensupları tarafından sarfedilen fevkalâde mesaiye rağmen mühim bir kısmının senesi içinde çıkarılamıyarak devredildiği dermeyer ve 1951 senesinde 5859 sayılı Kanun ile iki hukuk dairesi teşkil kılındığı halde maksadı temine kâfi gelmediği işaret olunmakta ve adalet müesseselerine intikaleden işlerin en fazla hukuk kısmına taallük etmesi hasebiyle binnetice, icra dairelerini alâkalandırması bakımından ihtiyacı karşılayacak kadrodan mahrum bulunan mezkûr teşkilâtındaki memur ve muavinlere ait kısmının da artırılmasının isabetli bir tedbir olduğu belirtilmektedir.

3. Encümenin tetkikâtı :

A) Adliye Vekâletinden celbedilen istatistikî malûmata göre Temyiz Mahkemesine :

1950 senesinde 52 616 ceza ve 70 931 hukuk olmak üzere 123 547 iş gelmiş ve bunlardan 111 276 adedi intacolarak 12 271 i mütaakip seneye devredilmiştir.

1957 senesinde ise 74 293 ceza ve 95 958 hukuk işi olarak ceman 170 251 dosya gönderilmiş ve bu miktardan 148 255 adedi karara bağlanmış ve bakiyeyi teşkil eden 21 996 aded işin 1958 senesine devri yapılmıştır.

Bu suretle 1950 senesi ile 1957 senesi arasındaki artışın 46 704 işe baliğ olduğu anlaşılmıştır.

B) Teklifde gösterilen kadrolar için bütçeye ilâvesi lâzımgelen karşılık bütün tediye müfredatının da ithali suretiyle 402 175 lirası Temyiz Teşkilâtı ve 176 600 lirası icra memur ve muavinlerine aidolarak 578 775 liradır.

Netice :

Sureti umumiyede cemiyetin ve ferdolarak mensuplarının, adalet cihazının mesaisi geciktiği ahvalde, bu yüzden müteessir ve zarardide olacakları münakaşadan âzade bir hakikattir. Binaenaleyh hakkın ihkaki mevzuunda son merci bulunan Temyiz Mahkemesi teşkilâtının takviyesi ve aynı zamanda istihsal olunan hakkın icrası hususunda rolü olan icra dairelerinde

mevcut boşluğun da telâfisi lâzımgeldiği kanaatine varılmış ve kanun teklifi uygun görülerek aynen kabul edilmiştir.

Mevzuun arz ettiği hususiyet itibariyle teklifin takdimen ve müstaceliyetle görüşülmesi hususu da takarrür ettirilmiştir.

Havalesi mucibince Bütçe Encümenine tevdi edilmek üzere Riyaset Makamına sunulur.

Adliye Encümeni Reisi M. Muharriri
Aydın Balıkesir
C. Ülkü V. Asena

Kâtip

Manisa Aydın Çanakkale
Â. Akın N. Geveci S. Sezgin
Denizli Gaziantep İçel
İ. Hadımlıoğlu A. Şahin M. Dölek
İzmir Maras
E. Kavur H. F. Evliya

İmzada bulunamadı

Mardin Ordu Sakarya
M. A. Arıkan Z. Kumrulu N. Kirişcioğlu
Siird Urfa
F. Şendur A. Akan

İmzada bulunamadı

Uşak

A. B. Akbuynoğlu

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe Encümeni
Esas No. 2/172
Karar No. 86

4 . V . 1959

Yüksek Reisliğe

Bursa Mebusu Mazlum Kayalar ve 32 arkadaşının, Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Adliye Vekâleti kısmında değişiklik yapılmasına dair olan kanun teklifi Adliye Encümeni mazbatasıyla birlikte Encümenimize havale edilmiş olmakla Adliye ve Maliye Vekâletleri mümessilleri hazır oldukları halde tetkik ve müzakere edildi.

Kanun teklifi, Temyiz mahkemesinde 8 nci Hukuk ve 6 ncı Ceza dairelerinin ihdası için gereken kadrolar ile vilâyetler icra dairelerinde mevcut boşlukların doldurulması maksadıyla icra memur ve muavinleri kadrolarının 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Adliye Vekâleti kısmına ilâvesini temin maksadıyla ihzar ve sevk edilmiş bulunmaktadır.

Kanun teklifini bidayeten tetkik eden Adliye Encümeni hakkın ihkaki mevzuunda son merci bulunan Temyiz mahkemesi teşkilâtının takviyesi ve aynı zamanda istihsal olunan hakkın icrası hususunda rolü olan icra dairelerinde mevcut boşluğun doldurulması lâzımgeldiği kanaatiyle kanun teklifini aynen kabul etmiş bulunmaktadır.

Teklif üzerinde encümenimizde cereyan eden müzakerelerden sonra Temyiz mahkemesinde artan iş hacmi ile icra dairelerindeki münhal-lerin doldurulması lüzumu göz önünde bulundularak teklifin sevkini yerinde mütalâa ederek maddelerin görüşülmesine geçilmiş, başlık ve birinci madde metni aynen ve birinci maddeye merbut cetveldeki derece maaşları ahiren kabul olunan kanun muvacehesinde asli maaş ola-

rak değil, derecelerin aylık miktarları konulmak suretiyle kabul edilmiştir.

Umumi Heyetin ruznamesinde bulunan Temyiz Mahkemesi teşkilâtına mütaallik kanun lâ-yihasının alâkalı maddesinde münderiç hükümler muvacehesinde ikinci maddenin tedvinine lüzum olmadığından tayyedilmiş ve birinci maddeye merbut cetveldeki merkeze ait kadroların 1 Eylül 1959 ve vilâyetlere ait katroların ise 1 Mart 1960 dan itibaren mer'i olacağına dair olan hüküm ikinci ve teklifin 4 ncü maddesi 3 ncü madde olarak tâdilen kabul edilmiştir.

Bu suretle yeniden ihzar ve kabul olunan kanun lâ-yihası merbut cetveli ile birlikte Umumi Heyetin tasvibine arz olunmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis V.	Mazbata M.	Kâtip
Muğla	İzmir	Diyarbakır
N. Özsan	B. Bilgin	M. H. Ünal
Ankara	Antalya	Artvin
İ. Seçkin	K. Akmanlar	Y. Gümüşel
Balıkesir	Çorum	Çorum
M. H. Timurtaş	H. Bulğurlu	Y. Gürsel
İsparta	İstanbul	İstanbul
T. Tırlı	N. Kırşan	N. N. Yücel
İzmir	Kastamonu	Konya
D. Akbel	M. İslâmoğlu	M. Bağrıaçık
Nevşehir	Niğde	Rize
N. Önder	R. Gürsoy	İ. Akçal
Rize	Siird	Van
M. Önal	M. D. Süalp	Söz hakkın mahfuzdur.
		F. Melen
Yozgad		Yozgad
T. Alpay		A. Benderlioğlu

**BURSA MEBUSU MAZLUM
KAYALAR VE 32 ARKADA-
ŞININ TEKLİFİ**

Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Adliye Vekâleti kısmında değişiklik yapılması hakkında Kanun

MADDE 1. — Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Adliye Vekâleti kısmına ilişik cetvelde derece, sayı ve unvanları yazılı kadrolar eklenmiştir.

MADDE 2. — Bu kanuna bağlı cetvelin merkez kısmındaki kadrolarla Temyiz Mahkemesinde Sekizinci Hukuk ve Altıncı Ceza Daireleri kurulmuştur.

MADDE 3. — Bu kanun neşri tarihinden iki ay sonra meriyete girer.

MADDE 4. — Bu kanun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

**ADIYE ENCÜMENİNİN
TADİLİ**

Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Adliye Vekâleti kısmında değişiklik yapılması hakkında Kanun

MADDE 1. — Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Adliye Vekâleti kısmına ilişik cetvelde derece, sayı ve unvanları yazılı kadrolar eklenmiştir.

MADDE 2. — Bu kanuna bağlı cetvelin merkez kısmındaki kadrolarla Temyiz Mahkemesinde Sekizinci Hukuk ve Altıncı Ceza Daireleri kurulmuştur.

MADDE 3. — Bu kanun neşri tarihinden iki ay sonra meriyete girer.

MADDE 4. — Bu kanun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

**BÜTÇE ENCÜMENİNİN
TADİLİ**

Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Adliye Vekâleti kısmında değişiklik yapılması hakkında Kanun lâyihası

MADDE 1. — Teklifin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanunun merkez kadroları hakkındaki hükümler 1 Eylül 1959, vilâyetler kadroları hakkındaki hükümler 1 Mart 1960 tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

*Bursa Mebusu Mazlum Kayalar ve 32 arkadaşının
teklifine bağlı*

CETVEL

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maas
MERKEZ			
<i>Temyiz Mahkemesi</i>			
2	İkinci Reis	2	125
3	Âza	10	100
<i>Temyiz Mahkemesi kalemleri</i>			
6	Başkâtip	2	70
9	Birinci sınıf başkâtip muavini	2	50
10	İkinci » »	2	40
11	Memur	6	35
12	Kâtip	12	25
14	Mubaşir	2	20
VİLÂYETLER			
7	İera memur ve muavinleri	8	60
8	» » »	10	50
9	» » »	II	40

Adliye Encümeninin tadiline bağlı

CETVEL

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maas
MERKEZ			
<i>Temyiz Mahkemesi</i>			
2	İkinci Reis	2	125
3	Âza	10	100
<i>Temyiz Mahkemesi kalemleri</i>			
6	Başkâtip	2	70
9	Birinci sınıf başkâtip muavini	2	50
10	İkinci » »	2	40
11	Memur	6	35
12	Kâtip	12	25
14	Mubaşir	2	20
VİLÂYETLER			
7	İera memur ve muavinleri	8	60
8	» » »	10	50
9	» » »	II	40

Bütçe Encümeninin tadiline bağlı

CETVEL

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maas
MERKEZ			
<i>Temyiz Mahkemesi</i>			
2	İkinci Reis	2	1 750
3	Âza	10	1 500
<i>Temyiz Mahkemesi kalemleri</i>			
6	Başkâtip	2	950
8	Birinci sınıf başkâtip muavini	2	700
9	İkinci » » »	2	600
10	Memur	6	500
12	Kâtip	12	400
13	Mübaşir	2	350
VİLÂYETLER			
7	İera memur ve muavinleri	8	800
8	» » »	10	700
9	» » »	11	600